

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum idem actus exterior possit esse simul bonus, & malus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

2. Obiectio. Obijcies Secundò, Bonitas moralis consistit in integritate omnium eorum; quæ recta ratio dicitur actui debere conuenire: atqui alia est integritas eorum, quæ debent conuenire actui interno, alia quæ externo: ergo alia est bonitas actus externi; alia interni. Si alia bonitas, etiam alia est malitia: ergo actus exterior addit aliquid bonitatis vel malitiæ moralis supra interiorem. Ita Scotus.

Solutur. Respondeo, Si loquamur de integritate quæ necessaria sit ad formalem bonitatem moris, nego minorem: Illa enim integritas, quæ requiritur ad bonitatem actus interioris, requiritur etiam ad bonitatem actus exterioris. Nam sine illâ, actus exterior non erit formaliter bonus bonitate moris. Sicut vita animæ necessaria est ad vitam corporis, cum sit vna eademque. Si verò loquamur de bonitate obiectiua vel materiali in genere moris; sic admitto diuersam esse integritatem actus exterioris & interioris. Sed hoc non est contra nostram doctrinam, vt supra dictum.

26
3. Obiectio. Obijcies Tertio, Quando deest facultas operis, non potest actus interior esse tam perfectus, quam ille qui efficaciter causat opus: non enim potest homo tunc habere actum absolutum, *velo*, sed solum conditionatum, *vellem*, qui actus est imperfectus respectu alterius: ergo semper quando fit opus externum, est maius meritum vel demeritum.

Solutur. Respondeo Primò, Etiam si totum esset verum, hinc tamen non sequeretur, opus externum secundum se aliquid bonitatis addere; sed tantummodò actum internum esse in se perfectiorem & meliorem quando opus fit.

Secundò, Si ille cui deest facultas operis, id ignoret, poterit habere actum voluntatis absolutum æquè perfectum, atque is qui operatur; vt patet in eo qui vult dare eleëmofynam, & in executione videt se carere pecunia.

Vellem aliquid quando est tam perfectum quam volo.
Tertio, Etsi actus, *velo*, physicè habeat aliquam perfectionem, quæ caret, *vellem*; tamen secundum estimationem moralem, *vellem*, non est minus perfectum quam *velo*, si illud *vellem* sit tale, vt ex vi ipsius sequeretur, *velo*, & opus ipsum posita operis facultate; quia tunc, *vellem*, virtute continet, *velo*, & opus; vt supra dictum. Quòd autem hæc voluntas non exeat in actum, causa est, non imperfectio affectus interni, sed extrinsecus defectus materiæ. Vnde patet, pauperem tantum posse mereri affectu eleëmofynæ, quantum diuitem dando eleëmofynam. Secus est, quando quis habet facultatem operis: tunc enim, *vellem*, non est tam perfectum quam *velo*; quia ex vi ipsius non potest opus sequi. De quo vide Hugonem supra lib. de Sacram. p. 14. c. 6.

27
4. Obiectio. Obijcies Quarto, Si effectus nihil addit interiori voluntati: ergo qui tantum vult mereri quantum S. Paulus re ipsa meruit, tantumdem habebit meriti. Similiter qui tantum vellet peccare quantum Antichristus, tantumdem habebit demeriti.

Solutur. Respondeo Negando consequentiam. Primò, Quia nos hic loquimur de actu vel affectu externo, id est, qui non fit actus vel effectus voluntatis: hunc enim dicimus nihil addere internæ volitioni. Secus est si effectus vel actus volitus, sit actus internus voluntatis: hic enim addit propriam bonitatem vel malitiam actui, quo volitionem.

Sola volitione non possumus assequi quamlibet iustitiam, vel malitiam.

tus est; vt fit in proposito. Velle enim mereri, est velle actum voluntatis, vel aliquid quod ex illo pendeat.

Secundò, Quia hic comparamus actum internum voluntatis cum actu vel affectu, qui natus est sequi ex vi internæ volitionis. Atqui sanctitas Pauli non est nata sequi ex tali volitione, sed solum ex alijs præstantissimis virtutum actibus. Ob eandem causam is qui optat toto affectu alere infinitos pauperes, non meretur infinitè, vt argumento quodam calculatorio videtur probari; quia opus non est tale naturâ, vt ex vi alicuius affectus sequi possit; nam vel contradictionem implicat; vel certè est omni naturæ creatæ impossibile. Sic qui optat conuertere totum mundum, non tantum meretur, quantum si re ipsa conuerteret; quia opus non est aptum sequi ex vi vnus talis affectus; sed opus est innumeris alijs bonis affectibus.

28
5. Obiectio. Obijcitur Quintò, Si actus externus non addit nouam malitiam; ergo non debet exprimi in confessione; nam tota malitia peccati satis intelligetur, si dicas te voluisse.

Solutur. Respondeo Negando consequentiam. Primò, Quia totum peccatum debet explicari, ac proinde etiam opus externum, quod est pars peccati, etsi materialis, & complementum voluntatis.

Secundò, Quia confessio iure diuino positio introducta est. Vnde credendum est, eam institutam modo commodissimo & saluberrimo: talis autem est, in quo explicantur opera externa. Primò, Quia sic facillimè & breuissimè malitia voluntatis & à penitente explicatur, & intelligitur à Sacerdote. Secundò, Quia plebs vix potest aliter se explicare. Tertio, Quia id sæpè necessarium, vt præscribatur idoneum remedium vel restitutio, vel satisfactio; vel vt vitetur scandalum; vel vt absoluatür à censura. Quarto, Quia peccatum externum cum interno simul est maius peccatum extensiuè; & turpitudine peccati in vtroque simul magis cognoscitur.

Cur opus externum exprimitur in Confessione.

ARTICVLVS V.

Virum idem actus exterior possit esse simul bonus & malus?

Prima Conclusio. Idem actus non potest simul esse bonus & malus. Ratio est; quia contraria non possunt esse in eodem. **29**

Secunda Conclusio. Actus manens idem secundum esse naturæ, potest successiuè esse bonus & malus; non autem si maneat idem secundum esse moris.

DVBIVM I.

Virum nullo modo fieri possit, vt idem actus exterior eodem temporis momento sit bonus & malus?

Ratio dubitandi est in duobus casibus. Prior est, quando executio operis pendet à duobus voluntatibus, quarum altera bonam intentionem habet, altera malam: vt cum Dominus bona intentione iubet dari eleëmofynam, & famulus mala intentione exequitur. Alter est, quando executio

do executio pendet ab vna voluntate, median-
tibus duabus intentionibus, altera bonâ, altera
prauâ: vt si des eleemofynam ob duos fines in
solidum, vt ob laudem humanam, & ob satisfac-
tionem peccatorum: hoc enim fieri posse patet
ex dictis suprâ, qu. 12. art. 3.

*Idem actus
exterior
pendens à
duabus vo-
luntati-
bus, potest
simul esse
bonus &
malus.*

Respondeo & Dico Primò; In priore casu
idem actus exterior simul est bonus & malus, me-
ritorium vitæ æternæ, & mortis æternæ.

Probatur, Quia illa largitio, vt est actus Do-
mini, est meritoria; proficitur enim ex bona
intentione; neque Dominus ei aliquid apponit,
quod meritum impediât. Vt verò est actio famu-
li, est demeritoria; facit enim illam morti-
ferâ intentione, vt suppono.

Respondent quidam; illam actionem non esse
moralem respectu Domini, sed solum respectu
famuli; proinde Dominum non mereri per illam,
sed solum per imperium quo iubet illam fieri,
quia non est in potestate Domini nisi remotè.

Sed contrâ, Is qui mandat; propriè est causa
moralis effectus secuti; vnde in vtroque foro in-
currit penas iuris, non fecit, ac si per se fecisset.
Nec refert; quod effectus non sit immediatè in
eius potestate: quia dum quis occidit sagittâ, ef-
fectus non est immediatè in sagittarij potestate;
tamen occisio illa propriè est opus eius, ac pecca-
tum. Pari modo dum quis per famulum agit,
imperio enim suo ei veluti impetum quemdam
ad opus imprimit, ex quo moraliter sequitur ope-
ratio; sicut sagittarius imprimit sagittæ impetum,
ex quo sequitur motus & percussio.

Dices, Contraria non possunt esse in eodem;
atqui bonum & malum sunt contraria.

Respondeo, Non posse esse in eodem respectu
eiusdem, sed bonè respectu diuersorum; sicut si-
mile, dissimile; æquale, inæquale: bonum enim
& malum dicunt relationem sicut simile & dissi-
mile; quod enim vni bonum, est alteri malum.
Adde, bonitatem & malitiam non esse in actu
exteriore intrinsecè vel immediatè, sed solum per
denominationem extrinsecam, à diuersis actibus
interioribus.

*31
Idem actus
exterior
pendens ab
vna vo-
luntate
mediante
duplici in-
tentione,
vna bona
altera ma-
la, est ab-
solutè
malus.*

Dico Secundò, In altero casu probabilius vi-
detur, idem opus externum non esse simul bo-
num & malum, sed absolutè malum.

Probatur, Quia vt actus dicatur bonus, nihil
debet habere mali respectu subiecti cui bonus
dicitur: Bonum enim est ex integra causa. Atqui
talis actus exterior habet aliquid mali, scilicet
quòd procedat ex intentione vanæ gloriæ in eâ-
dem voluntate: ergo non est bonus.

Dices, Iste actus procedit etiam ex bona in-
tentione.

Respondeo, Hinc tantum sequi esse bonum
secundum quid, seu vt præcisè ab illa intentione
pendet; non autem esse bonum absolutè. Et ratio
est, quia bona intentio interior, non potest
opus externum facere simpliciter bonum respectu
operantis, si ipse operans vel per negligentiam,
vel per prauam aliam intentionem illam
contaminet: Nam hoc ipso veluti maculam con-
trahit, quæ impedit ne bona intentio ipsum ab-
solutè bonum & pulchrum reddat. Secus res ha-
bet, quando opus à diuersis voluntatibus pro-
cedit; tunc enim is qui facit opus bona intencio-
ne, non apponit ei labem per malam intencio-
nem, vt i supponimus.

Hinc sequitur, idem opus externum non esse
simul meritorium & demeritorium; quia etsi in bona
intentione sit meritum, hoc tamen non potest
operi externo communicari, eò quòd per infe-
ctionem quam trahit à mala intentione, reddat-
ur incapax.

32

Dixi, esse probabilius, quia contrarium etiam est
probabile, vt docet Almainus tract. 1. Moral.
cap. 12. Adam in fine 2. Sent. dub. vlt. Medina
hoc loco; & alij quidam. Ratio est; quia opus
externum procedens ex duabus intentionibus,
etsi physice sit vnum; tamen moraliter est du-
plex; vtpote duplici intentione informatum;
& ita mirum videri non debet, si simul sit bo-
num & malum; inmeritorium & demeritorium;
presertim cum hæc solum per denominationem
extrinsecam ei conueniant.

*Contrariè
tamen est
probabile.*

Dices: ergo idem in eodem opere poterit si-
mul mereri vitam æternam, & damnationem.

Respondeo Negando consequentiam. Repu-
gnat enim vt hæc simul fiant, non solum eodem
actu, sed etiam diuersis; quia repugnat vt idem
subiectum operans sit dignum vitæ æternæ, &
morte æternæ. At non repugnat vt idem operans
dignus sit vitæ æternæ, & pœnâ temporali; vt sit
in statu gratiæ, & peccati venialis. Nihil ergo
incommodi, si concedamus hominem eodem
opere externo propter diuersas intentiones me-
reri simul vitam æternam, & peccare venialiter:
Hoc enim meritum immediatè conuenit inten-
tionibus; mediatè verò & extrinseca denomi-
natione operibus externis.

*Probabile
est, idem
opus ex-
ternum, vt
actu, sed etiam diuersis;
subiectum
operans sit
dignum vitæ
æternæ, &
morte æternæ.
At non repugnat vt idem operans
dignus sit vitæ
æternæ, &
pœnâ temporali;
vt sit in
statu gratiæ,
& peccati
venialis.*

Dico Tertio, Idem opus externum potest suc-
cessiuè esse bonum, & malum; meritorium vitæ
æternæ, & mortis æternæ. Est communis senten-
tia Doctorum.

*33
Idem actus
externus
potest suc-
cessiuè esse
bonus &
malus.*

Probatur Primò, Quia quæuis externa ope-
ratio successiua, potest inchoari bona intentione,
& sic erit meritoria; & paulò post continuari
mala intentione; & tunc incipit esse demeritoria:
erit tamen vna & eadem actio continua, quam-
uis secundum aliam partem futura sit bona, se-
cundum aliam, mala.

Secundò, Idem probatur de actione indiui-
sibili, quæ non habet partem post partem; quia
fieri potest vt eadem consideratio intellectus,
imaginationis, oculorum, primò fiat bona in-
tentione; deinde mala intentione continuetur,
nulla facta mutatione in ipsa consideratione: Vt
si cogites de materia turpi, initio quidem animo
iuuandi proximi, postea animo te oblectandi.

D V B I V M. I I.

*Utrum idem actus internus possit esse simul bo-
nus & malus?*

Quidam Parisienses affirmant teste Almai-
no, tract. 1. c. 12. Et probant Primò, Ex
voluntate mentiendi obstetricum ad saluandos
infantes Hebræorum. Exodi 1. Secundò, Quia
potest aliquid eligi ob duos fines, alterum bonum,
alterum prauum: atqui talis electio simul est
bona & mala. Tertio, Quia potest quis velle
temperatè comedere eo tempore, quo est contra
votum: atqui hæc voluntas videtur bona, quia
tendit in bonum temperantiæ; & praua, quia est
contra votum.

*34
Quidam
Parisienses
affirmant.*

Respondeo,

Negatur.

Respondeo, fieri nullo modo posse ut idem numero actus interior voluntatis simul sit bonus & malus, meritorius & demeritorius. Est communis sententia Doctorum, & probat Gregorius in 2. d. 28. & Almainus supra.

Probatur Primò, Quia actus interior non dicitur bonus vel malus denominatione extrinseca ab alio actu, sicut exterior; sed per se & immediate: atqui fieri nequit, ut per se sit conformis rectæ rationi, & simul eidem repugnet: ergo, &c.

Secundò, Ut actus interior secundum se sit bonus, oportet ut nihil habeat mali: implicat ergo ut secundum se sit bonus & malus.

*35
Responso
ad argu-
menta.*

Ad primam rationem. In obstetricibus illis erat duplex voluntas, scilicet saluandi infantes, quæ voluntas proficiscebatur ex timore Dei, & erat bona; eamque Dominus mercede temporali compensauit: & mentiendi, ut euaderent poenam violatæ iussionis regis: hæc fortassis erat mala.

*Probabile
est, obser-
uantes non
peccasse
mentiendi.
Exodi 1.*

Dico fortassis; quia probabile est, illas mentiendo non peccasse, quod putarent errore inculpato id esse licitum in tam graui causa. Quod etiam in Rahab, Iudith, multisque alijs veteris Testamenti videtur locum habuisse. Si enim viri doctissimi putarunt aliquando esse licitum mentiri, quanto facilius id homines simplices absque culpa existimare potuerunt?

Ad secundam rationem. Dum aliquid ob duos fines seorsim eligitur, est duplex electio: altera bona, altera mala; ut patet ex dictis q. 12. a. 3.

Ad tertiam rationem. Illa voluntas temperatè comedendi, est praua, quia est contra votum; nec villo modo est bona, cum per se & immediate mala sit. Neque verum est, eam tendere in obiectum honestum; quia opus externum cum suis circumstantijs non est honestum. Et quamuis omnes positivæ circumstantiæ virtutis temperantiæ adsint, hoc tamen satis non est ad bonum temperantiæ: requiritur enim ut non adsit etiam vlla circumstantia contra aliam virtutem, quæ bonum temperantiæ in opere impediatur. Et ratio est, quia omne opus virtutis debet eo modo quo fit in re, esse consentaneum rectæ rationi. Vnde omnis circumstantia quæ facit, ut opus sit contra rectam rationem, ad quodcumque illa vitium pertineat, facit ut non sit opus virtutis, sed vitij.

D V B I V M I I I.

*Vtrum idem actus interior voluntatis possit
successiue esse bonus & malus?*

*36
Durandus
affirmat.*

Durandus in 2. d. 40. q. 3. nu. 4. affirmat. Adfert exemplum in eo qui vult celebrare Missam, & continuat illam volitionem superueniente interdico: hæc enim volitio ante interdictum, est bona, post interdictum, est mala. Idem docet Caiet. hoc loco, & Medina supra, q. 19. art. 1. Et quæst. 18. art. 9. ait; *Certissimum est, quod omnis bona operatio, etiam dilectio Dei, potest esse mala per appositionem alicuius circumstantiæ.* Idem docet Maior in 3. d. 37. quæst. 8. de omni actu bono: putat enim, Deum posse prohibere etiam ipsum amorem Dei, & ita amorem Dei posse fieri malum.

*Caiet.
Medina.*

Maior.

Respondeo & Dico Primò. Verius omnino, esse, eundem actum interiorum voluntatis non

posse successiue esse bonum & malum formaliter. *Idem actus
internus
voluntatis
qui non potest
successiue
esse bonus
& malus.* Ita Occ. in 3. qu. 10. & 12. Gabriel in 3. d. 23. qu. 1. art. 1. cor. 2. Conradus in hunc art. qui id probat ex D. Thoma.

Probatur Primò; Quia si actus virtutis posset esse malus, possemus virtute malè uti; Nam virtus esset principium eliciens prauæ operationis: atqui virtus talis est naturæ, ut nemo eam malè uti possit: ut docet D. Thomas infra, q. 56. art. 4. ex D. Augustino, & consentiunt passim Theologi, & Philosophi.

Secundò, Sequeretur Deum auxilio speciali gratiæ, & virtutibus infusus ad actus peccatorum cooperari: imò propriè esse causam multorum peccatorum; & ad ea excitare; sicuti propriè est causa operum bonorum, & ad ea excitat. Quæ omnia à veritate sunt aliena; & repugnant Concilio Trid. Sess. 6. c. 6. *37
Deus sic
est causa
multorum
peccato-
rum.
Trident.*

Hoc sequi probatur Primò, Quia si ille actus manet idem specie & numero, nec accipit vllam intrinsecam mutationem (ut supponimus;) ergo quando erit malus, pendebit ab iisdem causis, à quibus pendebat initio, cum esset bonus: atqui initio pendebat ab auxilio diuino tamquam à propria causa: ergo & postea pendebit ab eodem auxilio. Secundò, Quia si potest initio elici bonus & postea fieri malus, etiam potest initio elici malus, & postea fieri bonus, ut manifestè patet exemplo Durandi: potest enim quis velle celebrare tempore interdicti, & continuare illam voluntatem interdicto reuocato: atqui tunc Deus per auxilium gratiæ, non minùs est causa illius actus, quam si esset bonus (est enim actus supernaturalis;) ergo non minùs propriè erit causa actus mali quam boni.

Tertiò Probatur à priori. Obiectum tribuens speciem bonæ volitionis, est bonum honestum, non quouis modo, sed prudenti iudicio propositum: ergo si hæc propositio mutetur, & desinat esse prudens, non manebit idem specie actus. Patet consequentia, quia mutato obiecto vel propositione necessariâ, mutatur actus. Antecedens probatur, quia alioqui si quis imprudenter & ex ignorantia crassa vel affectata iudicaret aliquid esse honestum, Deoque gratum; illudque vellet; illa volitio esset eiusdem speciei; atque volitio eius, quod verè honestum est. Et ita zelus ille Iudæorum, quo zelabant pro lege sua, persequentes Christum & Apostolos, esset eiusdem omnino speciei & virtutis, cuius est zelus Catholicorum in hæreticos & blasphemos; & consequenter esset actus charitatis vel religionis, quod planè falsum est. Confirmatur, quia actus charitatis habet suam speciem ab obiecto non nudè considerato, sed ut ab intellectu proponitur & applicatur: atqui longè aliter applicatur iudicio prudenti, aliter imprudenti (iudicium enim prudens est euidens & certum, imprudens est obscurum & incertum;) ergo hæc iudicia efficiunt diuersitatem specificam in actibus voluntatis. *38
Prob.
à Priori.
Differen-
tia inter
zelum Iu-
dæorum in
Christum,
& Catho-
licorum in
hæreticos.*

Dices, hanc sententiam non habere locum in actibus supernaturalibus, sed solum in naturalibus.

Sed contrà. Primò, Hoc est contrà mentem illorum auctorum: nam ponunt exemplum in voluntate celebrandi facri, quæ voluntas est actus supernaturalis religionis. Secundò, Ratio cur putent eundem actum naturalem successiue esse posse se bonum

se bonum & malum, etiam locum habet in actu supernaturali: sicut enim honestum naturale potest initio proponi prudenter, postea mutata circumstantia imprudenter; ita etiam honestum supernaturale: neque vllū hac in re videtur esse discrimen inter actus naturales & supernaturales: & tamen hoc est totum fundamentum, cur putent eandem voluntatem posse successiue esse bonam & malam.

39
Responso
ad exem-
plum Du-
randi.

Ad exemplum Durandi, Respondeo, Voluntas celebrandi ante tempus interdicti, est per se & intrinsecè bona, id est, conformis rectæ rationi; quia tendit in obiectum honestum prudenter propositum, quod est, celebrare hoc tempore, quo nulla est interdicti suspicio: quando autem superuenit interdictum, tunc is qui volebat celebrare; vel illud aliquo modo nouit, vel non nouit. Si nullo modo nouit, voluntas eius continuata manet bona: si verò aliquo modo nouit, ita ut habeat saltem rationem de eo dubitandi, non potest illa prior voluntas eadem numero continuari: quia etsi possit persistere in volendo eodem opere quod antè volebat; tamen ratio volendi non est eadem, quæ erat antè: si enim dubitat an sit interdictum, non potest iudicare esse bonum & Deo gratum, ut celebret; ac proinde non potest ob hanc causam velle celebrare: vnde non potest prior voluntas continuari.

Dices, Potest illud dubium rejicere. Respondeo, Non potest prudenter rejicere, ac proinde non poterit prudenter iudicare esse bonum tunc celebrare. Iudicium igitur necessarid mutatur ex prudenti, in imprudens; ex euidenti & certo, in obscurum & incertum: vnde non est mirum, si etiam volitio mutetur, quamuis eadem esse videatur; nam vitia sæpè virtutibus sunt similia.

Dices Secundò, Non est opus iudicio quo iudicet esse honestum tunc celebrare; sufficit enim apprehensio, qua illud instar honesti apprehendat.

Respondeo Negando sufficere apprehensionem, nisi implicite includat iudicium prudens. Alioquin Iudæi apprehendentes animo occisionem Apostolorum esse Deo gratam, potuissent illam velle vero actu supernaturali charitatis aut religionis: quod constat esse falsum.

40
Responso
ad argu-
mentum
Maioris.

Ad rationem Maioris. Nullo modo potest Deus amorem sui prohibere. Primò, Quia quod homo supposita naturæ humanæ existentia te-

neatur Deum diligere, non pendet ex libera Dei voluntate, sed ex ipsa essentiali conditione naturæ humanæ, & excellentiæ diuinæ; quatenus obiectiue prior est omni voluntate libera: ergo non potest vllō modo tolli per voluntatem Dei liberam. Consequentia patet, quia quod nullo modo à libera Dei voluntate pendet, non potest per eam tolli. Secundò, si prohiberet sui amorem, esset sibi contrarius; adimeret enim sibi dignitatem summi boni: sicut si vetaret ne quis ipsi crederet, adimeret sibi laudem primæ veritatis.

Aduerte tamen, fieri posse aliquo casu, ut homini non liceat intendere amori diuino in se excitando; ut si per hoc negligetur aliquod opus præceptum: ut si esset aliquis moriturus sine confessione, vel sufficienti fidei instructione. Verum tunc, si quis vellet amare, neglecto illo opere, nõ esset verus amor Dei super omnia; quia hic includit omnium præceptorum obseruationem, neque potest cum peccato mortali, quod tunc committitur, consistere; sed esset affectus amori similis.

Aliquando
illicitum
est excitare
in se amo-
rem Dei.

Dico Secundò, Idem tamen actus interior voluntatis potest esse indifferens & malus successiue; Ut si quis feria quinta sub horam duodecimam noctis velit comedere carnes ob delectationem vel naturæ commodum; & continuet hanc voluntatem post duodecimam ob eundem finem. Hæc voluntas ante duodecimam erit indifferens, post duodecimam erit mala. Possit autem hanc voluntatem continuari eandem numero; patet; quia est idem obiectum; & eadem ratio appetendi ante & post duodecimam. Confirmatur, quia idem obiectum potest fieri ex indifferenti malum, sine vlla sui mutatione, solo temporis lapsu adducens prohibitionem; manente eadem ratione appetendi.

41
Idem actus
interior
potest suc-
cessiue esse
indifferens
& malus,
non tamen
bonus.

Dico Tertio, Idem actus interior ex indifferenti non potest fieri bonus successiue. Ratio est; quia etsi possit esse idem obiectum materiale voluntatis indifferens & voluntatis bonæ; tamen non potest esse eadem ratio volendi: nam ratio volendi in voluntate bona, est honestum; in voluntate indifferenti, est delectabile vel commodum naturæ. Potest tamen esse idem obiectum & eadem ratio volendi, in voluntate indifferenti & in voluntate praua; ut patet ex dictis: quia ratio volendi in voluntate praua; potest esse aliquod bonum per se indifferens.

42

MAIORIS

QVÆ.